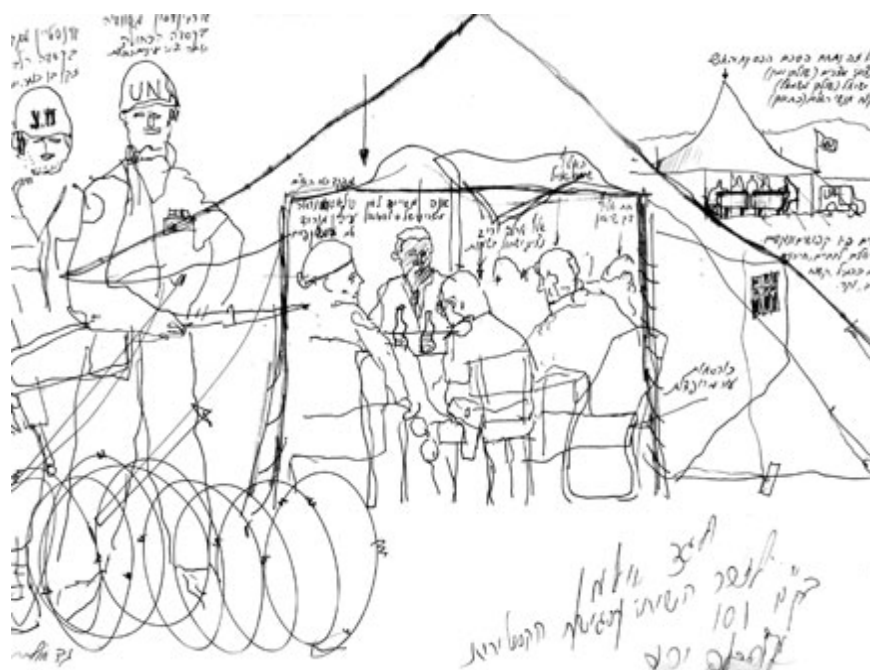

תיעדו מזווית אחרת: הקומיקס והאיורים של מלחמת יום הכיפורים

גד אולמן היה עיתונאי צעיר שטס בהרקולס לאזורי הקרבות ובמקום נשק אחז בעט. הוא תיעד את מה שראה בקומיקס - ציורים ולצדם כיתובים. קובי לפיד היה ב-73' לוחם בשיריון שכתב, ביומן מצרי שמצא, את כל חוויותיו מהמלחמה. לצד המילים, צייר ציורים שהפכו לפני מספר שנים לתמונות בשמן. סיפורם של האנשים שציירו את המלחמה

מורן כץ וגלעד לוי | חדשות 2 | פורסם 12/09/13 09:31

הקומיקס של גד אולמן

עשרות סרטוני וידאו והקלטות שמע ממלחמת יום הכיפורים נחשפו לקראת ציון 40 שנה למלחמה. אולם יש מי שתיעד את המלחמה ההיא בצורה קצת אחרת. גד אולמן, שהיה עיתונאי צעיר, צייר את המלחמה בקומיקס. קובי לפיד, אז חייל בקורס קצינים, צייר סיטואציות מהמלחמה. הנה סיפוריהם של השניים.

[רוצים לקבל עדכונים נוספים? הצטרפו לחדשות 2 בפייסבוק](#)

בבדיעם שבדירתו של גד אולמן בתל אביב מאוכסן קלטר כחול, ובו מאות איורים שרשם בזמן מלחמת יום הכיפורים על דפים שכבר הצהיבו. האיורים, ולצדם כיתובים המתארים אותם, מתעדים את ימי המלחמה בדרך מאוד לא שגרתית - בקומיקס.

בזמן המלחמה, אולמן, עורך במוסף "הארץ" היה משויך לבח"א 27 - בסיס חיל

האוויר שטיפל במטוסי תובלה. ביום שפרצה המלחמה רס"ר הבסיס הקפיץ אותו מבית הכנסת. "צורפתי ליחידת הקשר, ולכן היתה לי אפשרות לצאת עם אנשי היחידה למקומות שונים ולתעד אירועים רבים", הוא מספר.

סיטואציות מהקרב מלוות באיורים

העט המשוטט

"במלחמת ששת הימים, הוצאתי יחד עם שמחה אהרוני, שהיה אז כתב ב"הצופה", חוברת הווי לבסיס שבמסגרתה תיעדנו את המלחמה. הסתובבתי בגזרות השונות ובאמצעות יכולת הרישום שלי הבאנו את הדברים של הלוחמים והמפקדים מהשטח. עשיתי רישומים ומעליהם כתבתי בבלונים את הדברים. אז לא קראו לזה קומיקס, כמו שקוראים לזה היום. בנוסף, מדי פעם הוספתי הערות הומוריסטיות. המטרה אז היתה הווי. זו היתה הכותרת ב-67: הווי."

"במלחמת יום כיפור זה כבר היה שונה. מפקד בח"א 27 החליט שהוא רוצה שוב להוציא חוברת שתתעד את הכל. שמישהו יספר את הסיפור מבפנים. קראו לה "העט המשוטט". הפעם זה היה שונה, זה לא נבע ממטרות של תיעוד. המטרה כאן היתה טראגית - "שיקוף הפחד".

"בתקופת המלחמה ציירתי כל היום. הייתי אמנם ג'ובניק, אבל למעשה נכחתי בקרבות ובכל הזירות. הגעתי בהרקולס לכל מקום, והרגשתי כמו כל חייל לוחם. הייתי עיתונאי מתעד, וחוויתי את ההתרחשויות במקומות ובאירועים שבדיעבד הפכו להיסטוריים. הייתי עד להתרחשויות מרכזיות בזמן התהוותן: כתבתי את הציטוטים מפי הגורמים השונים בבלונים, והוספתי תיאורי אווירה בזמן אמת."

אולמן מספר, כי בדרך זו היתה לו אפשרות לתת את הדיווח הכי מעודכן מזוויות שונות. את התיעודים והרישומים שלח לעיתון "הארץ", בו עבד. "כך פורסמו כתבות שלי בעיתון, למעשה אלו היו כתבות מצוירות".

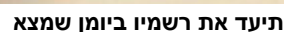
האוויר. זהו תיעוד של חלק מהמלחמה. כשאתה בתפקיד העיתונאי, אתה אדיש לסכנות ומנסה להתנתק מהסיטואציה".

תיעוד בזמן אמת

צילום: גד אולמן

אירוע נוסף שהותיר על אולמן רושם חזק התרחש יום לאחר הקרב בחווה הסינית. "זאת היתה דרמה. טסתי בהרקולסים שהפכו ממש לאמבולנסים אוויריים. עזבתי את העט וחוויתי את פינוי הפצועים. עזרתי בהחדרת האינפוזיות ושמעתי את זעקות הכאב. סייעתי בטיפול בחיילים המפוחמים שישבו כמו סרדינים בחלקו האחורי של המטוס. ממש לקחתי חלק בפינוי. כשהייתי שם ציירתי ברישומים מהירים את שראיתי. מאוחר יותר יצרתי מהדברים האלו הדפסים שאני עומל, בימים אלה ממש, להכניסם לספר".

A black and white sketch of a crowded boat, likely a lifeboat, filled with people in various states of distress. Some are sitting, some are standing, and one person is visible over the side. The boat is tilted, suggesting it is in rough water.

אחד האיורים המסקרנים ביותר שצייר לפיד הוא טנק ועליו עשרות פצועים. "זה היה מבצע חציית התעלה, והחלק הקריטי של המבצע היה הבקעה של מסדרון באזור החווה הסינית לקראת צליחת התעלה", הוא משחזר. "השטח היה עמוס בכוחות אויב עצומים בסדרי כוח גדולים של קומנדו, חי"ר וטנקים. פרצנו, הבקענו את קווי המצרים, חצינו אותם והצלחנו לפתוח מסדרון. כשייצבנו את קו ההגנה שלנו התברר שרבים נשארו מאחור - פצועים והרוגים".

"נשארו טנק בודד מתוך 11 טנקים. החלטנו לחזור, לחצות את קווי הלחימה ולהביא את החברים שנשארו מאחור, וזאת למרות פקודה מפורשת של המג"ד שאסר עלינו לעשות זאת. חילצנו הרבה מאוד פצועים והרוגים תחת אש, שלוש פעמים הלכנו וחזרנו. זה היה בלילה, ובבוקר כשראינו את הטנק הוא היה רטוב מדם. זה היה מראה נורא. את הציור ציירתי בערך שבוע ימים לאחר מכן".

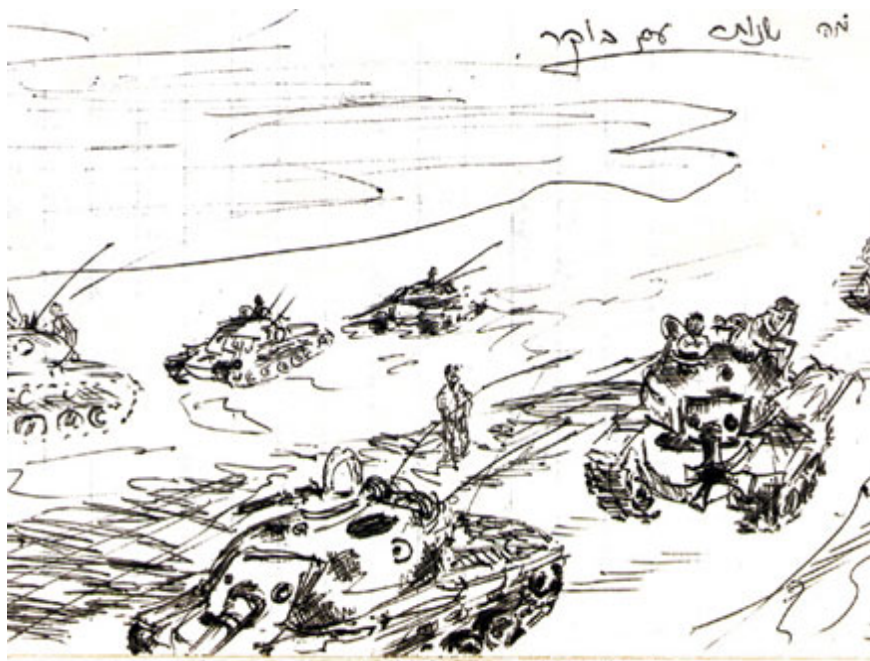
האיור הפך לציור בשמן

הורה מסביב לטנק

אחד האיורים של לפיד מתעדים לחימה בעבר המערבי של תעלת סואץ. "פרצנו בעזרת גדוד 424 של סיירת שקד למתחם אויב גדול ששלט על כוחותינו בצד המזרחי. חיילי שקד נלחמו רגלית ואנחנו חיפנו עליהם עם הטנק".

"שמעתי צעקה עזה מהטלפון האחורי של הטנק: 'טנק מימין'. תוך כדי תנועה סובבתי במהירות את התותח ימינה כי לא ראיתי את הטנק, זיהיתי אותו תוך כדי תנועה ויריתי בו, ממש חלקיקי שנייה לפני שטנק האויב ירה בנו. זה היה הבדל של חלקיקי שנייה בין ליפול קורבן - ללהשמיד".

לפיד היה הראשון לפגוע בטנק ובכך הסתיים הקרב. "כל המצרים ברחו ברגע שהטנק התפוצץ בצורה דרמטית. וחילי החי"ר יצרו מעגל סביב הטנק שלי ורקדו הורה. בזה הסתיים הקרב ההוא".

מה שנתר עם שחר
צילום: גד אולמן

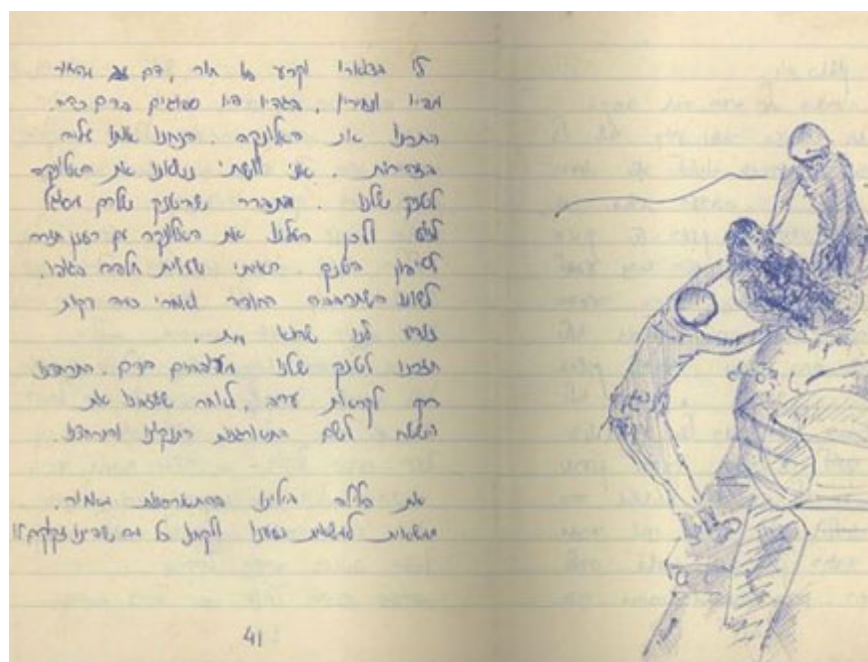
"הציורים - תשלום חוב כבוד לחברים שנפלו"

ביומן של לפיד נמצאים עשרות איורים שמתארים את המלחמה. לפני מספר שנים, הוא החליט על בסיס האיורים לצייר תמונות בשמן - במטרה לתעד את מה שהיה שם. "לפני חמש שנים לאור ויכוחים שנראו כמו ויכוחים היסטוריים על מי כבש את החווה הסינית, היו כל מיני גורמים שניסו לעצמם את ההישגים שלנו", מספר לפיד. "חטיבה 14 היא שכבשה את החווה הסינית בקרב גבורה עקוב מדם ושינתה את מהלך המלחמה".

"הגעתי למסקנה שאני רוצה לתרום את חלקי בתור מי שעבר את החוויות כלוחם וכאמן. התחלתי לצייר ציורים גדולי מידות בשמן שמבוססים על האיורים שציירתי בזמן המלחמה. מדי מספר חודשים השלמתי ציור נוסף. בסך הכל ציירתי 11 ציורים שמוצגים כרגע בלטרון. הציורים הם בעיקר תשלום חוב כבוד לחברים רבים שנפלו. בחלק מהציורים מונצחים חברים שלי שנפלו בלחימה".

לפיד מספר כי במידה רבה היה זה מעשה הנצחה של מה שעשתה היחידה, מה שעשו החברים, ואותם רבים שנפלו. "אני בוגר הפנימייה הצבאית בריאלי בחיפה. היינו בשכבת הגיל שספגה את ההלם הראשון, וזה היה קשה מאוד. כ-25% מהשכבה שלי בפנימייה ובקורס הקצינים נהרגו".

מתוך היומן

ממשיכים לצייר

אולמן, בן 78, אב וסב גאה, עדיין מצייר. לאחרונה, הוא החל לחשוב על שימור עבודותיו לטובת ההיסטוריה. "יש לי קלסר מלא רישומים מהתקופה ההיא. לא הוצאתי את זה למסחר ולא מכרתי את זה למישהו. אני חושב שאם היה מישהו שהיה מוכן לשים אותו בארכיון צבאי או לאחסן את זה במוסד כלשהו למען הדורות הבאים, זה היה משמח אותי".

"רק עכשיו, אחרי ארבעים שנה, אני רואה איך אנשים מחטטים בפצעים. במקביל ממרום שנותיי אני מתחיל לחשוב על האופן שבו אפשר יהיה לשמר את המורשת הזו. אני אהיה מאושר אם זה ייצא בעתיד".

לפיד, בן 60, אב לשלושה, המשמש כיום כמנכ"ל משרד חקירות בינלאומי, ממשיך לצייר, ולא רק מלחמות, אלא גם ציורי דיוקנאות ונופים אותם ניתן למצוא באתר שלו.

ותקבלו את כל הסיפורים ישירות לפייסבוק שלכם

Ohh

8; 3n

תגיות: [קומיקס](#) [ציורים](#) [יומן](#) [מלחמת יום הכיפורים](#) [יום כיפור](#) [גד אולמן](#) [קובי לפיד](#)

מצא כתבה זו ב:

[http://www.mako.co.il/news/Article-6f5051276b01141004.htm?
sCh=31750a2610f26110&pid=786102762](http://www.mako.co.il/news/Article-6f5051276b01141004.htm?sCh=31750a2610f26110&pid=786102762)
כל הזכויות שמורות ל-www.mako.co.il
